

ବାର୍ତ୍ତାମୁଖୀ ସମାଲୋଚନା ଓ ‘ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା’

ଦିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ସମାଲୋଚନାର
ଧୂରଙ୍ଗ କଜାଶ ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ
କ୍ଲଳ ଦୀପିକାରେ ବାର୍ତ୍ତାମୁଖୀ
ମାଲୋଚନାର ଧାରା ଆରମ୍ଭ
ହାଇଥିଲା । ଏହି ଧାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ
କଲରେ ବାଲେଶ୍ଵର ସମାଦ ବାହିକା,
କ୍ଲଳ ପୃଷ୍ଠ, ଡିଆ ଓ ନବ ସମାଦ
ତ୍ର ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରତଳିତ ହୋଇଥିଲା ।
ମାନ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ଯେପରି
ସବୁ ପତ୍ରିକାମାନ ସଂକଷିପ୍ତ
ମାଲୋଚନା ସାମାଦିକ ଶୈଳୀରେ
କାଶ କରୁଥିଲେ ସେହିପରି ମଧ୍ୟ
ମାସମାନିକ ସାହିତ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ସଂପର୍କରେ
ମାନ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ଏ
ଗରେ ‘ଉଳ୍ଳକ୍ଷ ଦୀପିକା’ ଥିଲା ଅଗ୍ର
ରଥା । ବ୍ୟାସକବି ଫନ୍ଦାର ମୋହନ
ସମାପତ୍ରିଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ସୁନ୍ଦର ସଂପର୍କରେ
ବର୍ଷ ପ୍ରଥମେ ‘କ୍ୟାମ ବିଚାରକ୍ୟ’ଙ୍କ

ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଦାୟିକାରେ
ସମାଲୋଚନା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ।
୧୯୮୭ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ୨୪
ଡାଇଖ ସଂଖ୍ୟାରେ ଫକାରମୋହନଙ୍କ
'ଜୀବନ ଚରିତ' ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଭାଷା
ପ୍ରୟୋଗ ବିଧି, ବାକ୍ୟ ଗଠନ ଶୈଳୀ
ଉତ୍ସାହି ବିଷୟରେ ସମାଲୋଚନା
କରିଯାଇଅଛି । ତାଙ୍କର ଭାଷା ଓ ବାକ୍ୟ
ଗଠନରେ ବଙ୍ଗଲା ଭାଷାର ବହୁଳ
ପ୍ରଭାବ ସମାଲୋଚକ ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ।
ଏହି ସମୟରୁହଁ ଓଡ଼ିଆ ସମାଲୋଚନାର
ଆରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି । ପରେ
ଫକାରମୋହନ ନିଜର ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗ
ସଂପର୍କରେ ସର୍ତ୍ତକ ହେଲେ ଏବଂ
ତାଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ହେଲା ଆଧୁନିକ
ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରେରଣା ।
'ଉକ୍ତଳ ଦାୟିକା' ଏହି ବାର୍ଗାମୁଖୀ
ସମାଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ

କାଳର ବିଭିନ୍ନ ସାହିତ୍ୟକ କୃତି ଏଥୁବାକୁ ବାଧ ହେଉଛନ୍ତି ତାହା ସଂପର୍କରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବା ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଘୃଣିତ ଓ ତହଁରେ ଡେଖାଇ ଦେଖାଯାଏ । ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟ ରୁକ୍ଷିତ ମନ୍ତ୍ରରେ ଯେପରି ଏହା ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛି ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶରେ ରୁକ୍ଷିତ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ରଚିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାଶରେ ପ୍ରତିକିର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛି । ‘ଉତ୍କଳ ଦ୍ୱାପିକା’ର ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଥିଲା ସେ କାଳର ମୁଦ୍ରଣ ସ୍ଵର୍ଗ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଏକ ଯଥାର୍ଥ ଦିଗନ୍ଧର୍ମକ । ଡେଇଆ ଯାତ୍ରା ଓ ନାଗକ ସଂପର୍କରେ ଉତ୍କଳ ଦ୍ୱାପିକା ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ନାମା ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛି । ଡେଇଆ ଯାତ୍ରା ସଂପର୍କରେ ଦାୟିକା ଲେଖଣ୍ଠିଲେ— “ସଂପ୍ରତି ଡେଇଆରେ ଯାହା ଯାତ୍ରା ନାମରେ ଖ୍ୟାତ ହୋଇଅଛି ଓ ଯାହାକୁ ନିରୂପାୟ ହୋଇ ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ପର୍ବ ବିଶେଷରେ

ଏଥରୁ ଡଢିଆ ଯାତ୍ରାର ସଂକ୍ଷାର
ସଂପର୍କରେ ପ୍ରେରଣା ମିଳିଥାଏ ।
ପୁନଃ ଦୟିକା, ଯାତ୍ରା ସଂପର୍କରେ
ଲୋଖୁଲେ—‘ବର୍ତ୍ତମାନ ଡଢିଶାରେ
ଯାହାକୁ ଯାତ୍ରା ବୋଲାଯାଏ ତାହା
ରାମଲାଲା, କୃଷ୍ଣଲାଲା, ସୁଭଦ୍ରାହରଣ
ପ୍ରଭୃତି ଅଟେ । ପ୍ରଥମ ଦିଯୋଚି ବହୁତ
ସ୍ଵଳରେ ଦେଖାଯାଏ, ଏମତକି କଟକ
ଜିଲ୍ଲାର ପ୍ରତି ବଡ଼ ବଡ଼ ଗ୍ରାମରେ ଏଥର
ଏକ ଏକ ଆଖଣଡ଼ା ଅଛି । ସୁଭଦ୍ରା
ହରଣ କେବଳ ଉଦରଖୁଆମାନେ
କରନ୍ତି ମାତ୍ର ଆମ୍ବେମାନେ ଯେତେଦୂର
ଦେଖୁ ଅଛୁ କୌଣସି ଯାତ୍ରାରେ
ସଙ୍ଗାତର ବାସନା ସୁନ୍ଧା ପାଇନାହୁଁ
ଏବଂ ଆମମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ଏହି ଯେ
ସଙ୍ଗାତ କାହାକୁ ବୋଲାଯାଏ
ଯାତ୍ରାବାଲାମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ କେବଳ
ସଙ୍ଗବେଶ ହୋଇ ଗୁଡ଼ାଏ ପୋଥୁ

ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କରଣ ଓ ଜଗନ୍ମାଥ

ବ୍ୟାଦ୍ୟର ରକ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ
ସଂସ୍କୃତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ । ପ୍ରତ୍ୟେକ
ମଣିଷ ଆହୁତିଚଣ୍ଡାଳ ସମସ୍ତଙ୍କ
ଉତ୍ତରେ ପରମାତ୍ମା ଅଛନ୍ତି, କେହି
ମୁଣ୍ଡାର ପାତ୍ର ନୁହନ୍ତି । ପ୍ରଭୁ ଶବର
ଜାତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର ପ୍ରସାଦକୁ
ଖାଲିବାରେ କୁଞ୍ଚାବୋଧ କରନ୍ତିନାହିଁ
କି ଦୟିଆ ବାଉରା ହାତରୁ ନଡ଼ିଆ
ନେବାକୁ ମନା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଠିକ
ସେହିଭଳି ଯବନ ସାଲବେଗର
ଉତ୍ତରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ
ଦର୍ଶନ ଦେବାକୁ ମନା କରନ୍ତି ନାହିଁ
କୁହାୟାଏ ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମରେ ଜାତି
ନାହିଁ । ଚଣ୍ଡାଳର ଉତ୍ତିଷ୍ଠ ମହାପ୍ରସାଦ
କୁଞ୍ଚାର ଖାଲିବାରେ କୁଞ୍ଚାବୋଧ
କରନେ ନାହିଁ । ବିଶ୍ୱର ଏକମାତ୍ର ଧାମ
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ପୁରୀ, ଯେଉଁଠି
ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କର ଉତ୍ତିଷ୍ଠ
ଖାଲିବାକୁ ଲଜ୍ଜା କରିଥାଏ । ଜାତି,
ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସବୁ
ମଣିଷ ସମାନ । ଏହି ବାର୍ତ୍ତା ହିଁ
ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ । ଏହି
ସଂସ୍କୃତି ସମାନତା, ଏକତା ଓ
ଭାବୁଡ଼ର ବାର୍ତ୍ତା ସମଗ୍ର ଜଗତକୁ
ଦେଇଥାଏ । କୁହାୟାଏ ‘ଗାଁ
ପରିମଳ ଧୋବା ତୁୠର’ । ଠିକ
ସେହିଭଳି ସଂସ୍କୃତି ଗୋଟିଏ ଜାତିର
ପରିଚୟ । ଯେଉଁ ଦେଶର ସଂସ୍କୃତି
ଯେତେ ମହାନ, ସେ ଦେଶ
ସେତେ ସମୃଦ୍ଧ । ଗୋଟିଏ ଜାତିର
ନୃତ୍ୟ, ସଂଗାତ, ସାହିତ୍ୟ, କଳା,
ବ୍ୟାପକ୍ୟ, ଭାଷ୍ୟକ୍ୟ, ପରମାରା,
ବେଶପୋଷାକ, ଚାଲିଚଳନ,
ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି
ସଂସ୍କୃତିର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବିଭବା ଏହି
ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିରେ ଏକତା,
ସମାନତା, ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାବସ୍ଥାନ ଓ

ଜୁଡ଼ୁତ୍ତିବାଟା ଶୁଣୁଥିଲେ । ମାଳିବର ରାଜା ଜୁଡ଼ୁଯମ୍ ଜଣେ ବିଶୁ ଉଚ୍ଛଵ ଥିଲୋ ସେ ବିଶୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଉକଣ୍ଠା ପ୍ରକାଶ କରିବାରୁ ସ୍ଥିର ଭଗବାନ ଏକ ବୃଦ୍ଧ ବେଶରେ ଆସି ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖା କରି ପୁରୁଷୋରମ କେତ୍ରରେ ଭଗବାନଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିପାରିବ ବୋଲି କହିବାରେ ରାଜା ବିଦ୍ୟାପତିଙ୍କୁ ପୁରାକୁ ପ୍ରେରଣ କଲେ । ବିଦ୍ୟାପତି ବିଶୁବାସୁଙ୍କ ସହାୟତାରେ ପ୍ରଭୁ ନାଲମାଧବଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାର ସ୍ଥିରମୁକ୍ତ ପାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜା ଜୁଡ଼ୁଯମ୍ ଭଗବାନଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇବ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଭୁ ପାଦଳୀ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ଜୁଡ଼ୁଯମ୍ ଏକ ହଜାର ଅଶ୍ଵମେଘ ଯଙ୍ଗ କରିବା ପରେ ଶୁନ୍ୟବାଣୀ ପ୍ରାୟ ହେଲେ ଯେ ସେ ଆଉ ନାଲମାଧବ ରୂପକୁ ଦର୍ଶନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପ୍ରଭୁ ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଭାବେ ନାଲାଚଳରେ ପୂଜା ପାଇବେ । ଶୁନ୍ୟବାଣୀ ପରେ ଏକ ଦାରୁ ଆସି ସମୁଦ୍ର ମୁହାଶରେ ଲାଗିଲା ଓ ସେହି ଦାରୁରୁ ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରାଗଲା । ରାଜା ଜୁଡ଼ୁଯମ୍ ମନ୍ଦିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ସେଥିରେ ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କୁ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯାହାକି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ମୂର୍ତ୍ତି ପୂଜା ପ୍ରକଳିତ ହୋଇ ଆସୁଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ, ଶ୍ରୀ ବଜଳଭଦ୍ର, ଦେବକ ସୁଭଦ୍ରା ଓ ସୁଦର୍ଶନ ଏହି ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ନାଲମାଧବଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତତ ରୂପ । ଏହି ପବିତ୍ର ନାଲାଚଳ ଧାମରେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଥମ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥିବାରୁ ତାହା ଏକ ପବିତ୍ର ବା ପୁଣ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର

ଡକ୍ଟର ମାତ୍ରରେ ପ୍ରଭୁ ବିଶ୍ୱନାନ୍ତା
ପ୍ରକଟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ଭୂମି
ପବିତ୍ର ଓ ତାର୍ଥ କେତ୍ର । ରଗବାନ
ଜଗନ୍ନାଥ ଡେଣାର ମାଟି, ପାଣି,
ପବନ, ସଂସ୍କୃତିକୁ ଆପଣାର
କରିନେଇଛନ୍ତି । ଡେଣାର ସଂସ୍କୃତ,
କଳା, ବେଶପୋଷାକ,
ଖାଦ୍ୟପେଯ, ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସହିତ
ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି ଏକ
ହୋଇଯାଇଛି । ଡେଣାର ସଂସ୍କୃତିକୁ
ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି କହିବାରେ କିମ୍ବି
ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ଡେଣାରେ ଯେଉଁଳି
ବାର ମାସରେ ତେର ପର୍ବ ପାଳନ
କରାଯାଏ ଠିକ ସେଇଭଳି
ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରରେ ଡେଣାର ଶାର
ସମସ୍ତ ପର୍ବ ପର୍ବାଣୀ ପାଳିତ
ହୋଇଥାଏ । ପଖାଳ ଯେଉଁଳି
ଡେଣାର ମାନଙ୍କ ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ ଠିକ
ସେଇଭଳି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟରେ
ପଖାଳ ଲାଗି କରାଯାଏ ।
ଅଷ୍ଟମାରେ ଏଣ୍ଣୁରି ପିଠା, ରଜରେ
ପୋଡ଼ି ପିଠା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟରେ
ଲାଗି ହୁଏ । ଡେଣାର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବ
ପର୍ବାଣୀରେ ଯେଉଁଳି ଡେଣାରାନେ
ନୂତନ ବସ୍ତ ପରିଧାନ କରିଥାନ୍ତି
ଠିକ୍ ସେଇଭଳି ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କୁ
ଦେଉଳ କବାଟ ବନ କରିଦିଅନ୍ତି
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ମାନ ଭଞ୍ଜନ
ପାଇଁ ଜଗନ୍ନାଥ ଡେଣାର ପ୍ରିୟ
ରସଗୋଲା ଖାଇବାକୁ ଦେଇ
ତାଙ୍କର ମାନ ଭଞ୍ଜନ କରିଆନ୍ତି ।
ଡେଣାର ରସଗୋଲା ସଂସ୍କୃତିକୁ
ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି ସହିତ ଯୋଡ଼ି
ଦିଆଯାଇଛି । ଜଗନ୍ନାଥ ବିଶ୍ୱର
ଦେବତା ହେଲେବି ମନ୍ଦିରର
ପୂଜକ ଓ ଦଇତାପତି କୁହାନ୍ତି
ଜଗନ୍ନାଥ ଆମ ଭାଇ । ସତେ
ଯେପରି ଡେଣା ମାଟିରେ ଅବସ୍ଥାନ
କରି ପ୍ରଭୁ ଚତୁର୍ଦ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଖାଣ୍ଟି
ଓଡ଼ିଆ ହେଇଯାଇଛନ୍ତି ଓ
ମୋଟାମୋଟି କହିବାକୁ ଗଲେ
ସନାତନ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଡେଣା
ସଂସ୍କୃତିର ମଧ୍ୟର ସିଂହାଶ
ଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

ଦ୍ୱାରା ପାଇଲୁ ତାହାରେ ଅତିଧ୍ୟାତ୍ମକ ଲିଙ୍ଗପାତ୍ର ଯାତ୍ରା (୧)

ନିଜର କଳା, ସ୍ଵାପତ୍ୟ, ଦର୍ଶନ,
ଲତିହାସ, ଶାସନ, ଧର୍ମ, ସାହିତ୍ୟ
ଓ ସଂସ୍କୃତି ପ୍ରଭୃତିର ବିଭିନ୍ନ
ଦିଗରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅବଦାନ ଓଡ଼ିଆ
ଜାତି ପ୍ରତି ସମର୍ପଣ କରିଛନ୍ତି । ଏହି
ଚାରୋଟି ଗଡ଼ଜାତ ସଂପର୍କରେ

ଶାସକ ତଥା ଗବେଷକ ହଣ୍ଡର
ାହେବ ଓ ରେମେସି ସାହେବଙ୍କ
ଚିତ୍ତ ଗତଜାତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ
ପ୍ରକାଶକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି
ଗତଜାତ ପୂର୍ବରୁ ନୟାଗତ ଓ
ଶଶପଲ୍ଲୀ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଗଜପତି ରାଜାଙ୍କ

ହେଉଥିଲା । ବୌଦ୍ଧ ଗଡ଼ର
ରାଜାଙ୍କ ସାନଭାଇ ଶାଳଭଞ୍ଚ
କୌଣସି ପାରିବାରିକ କଳିଛ ପାଇଁ
୧୯୪୯ରେ ଗଡ଼ ତ୍ୟାଗ କରି
୧୯୫୧ମେ ପରେ ଦଶପଲ୍ଲୀରେ
ବରମୂଳ ଏବଂ ପରେ ଗଣିଆରେ

ଦଶପଲ୍ଲୀ ଶାସିତ ହେଉଥିଲା ।
ତାଙ୍କ ଅଧ୍ୟନରେ ୧୦ ଜଣ ମଳ୍ଲ
୧୦ ଟି ପଳ୍ଲୀର ମୁଖ୍ୟ ରୂପେ
ଅବସ୍ଥାପିତ ଥିଲେ ।
ତେଣୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳ ଦଶପଲ୍ଲୀ ନାମରେ
ନାମିତ । କୁଞ୍ଜ ମଳିଙ୍କ ଲକ୍ଷ ଦେବୀ
ନାଯିକାଶୁଣିଙ୍କ ଅପାର କରୁଣାରୁ
ବିନା ବାଧାବିଘ୍ନରେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟ କୁଶଳ ହେଉଥିଲା । ଦିନେ
ଦଶପଲ୍ଲୀ ରାତ୍ରି ପହନ୍ତା ଭାଙ୍ଗି
ଗୁପ୍ତ ରହସ୍ୟ ଜୀବିପାରି ବଳୀ
ଭୋକି ଦେଇ ଦେବୀ
ନାଯିକାଶୁଣିଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କଲେ ଏବଂ
କୁଞ୍ଜମଳିଙ୍କ ସମେତ ୧୦ ଟି
ପଳ୍ଲୀର ୧୦ ଜଣ ମୁଖ୍ୟାକୁ ପରାସ୍ତ
ଓ ନିହିତ କଲେ । ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ
କୁଞ୍ଜ ମଳିଙ୍କ ଦେଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ଅନୁଯାୟୀ ରାଜା ଏହି ନୃତନ
ଅଞ୍ଚଳର ନାମ କୁଞ୍ଜବନ ଗତ ବା
ଦଶପଲ୍ଲୀ କେହି କରି ନେଇନ

ଦୂରାଙ୍ଗର ରୋପ୍ୟ ନିମିତ ବିଶ୍ଵାସ
ସ୍ଥାପନ କଲେ ରାଜା ।
ରାଜବାଟୀରେ ରାଜବଂଶର ଜଣ୍ଡ
ଦେବତା ରାଧାକାନ୍ତ ପୁତ୍ରଙ୍କ
ରଖାଗଲା ସୂର୍ଯ୍ୟମୁକ୍ତ ମୟୁର ।
ଦଶପଲ୍ଲୀର ରାଜବଂଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ବଂଶ । ଏମାନଙ୍କର ପୂର୍ବଜ
କେଉଁଠର ମୟୁରଭଞ୍ଜର ଭଞ୍ଜ
ବଂଶିୟ । ବୌଦ୍ଧ ଲତିହାସରୁ
ଲକ୍ଷ୍ମୀମାତ୍ର ରହିଲାଇ । ହେବୁଛୁ
ସୋରେ ସେ ଏକ ପାଞ୍ଚଭାରକା
ହୋଟେଲ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି ଓ
ଏହାର ନାମକରଣ କରି ଛନ୍ତି
ହୋଟେଲ ଦଶପଲ୍ଲୀ ଏବଂ ଏହା
ଏକ ରାଜପୁରୀ ଏବଂ ଶିଥି
୦ାକୁରମାନଙ୍କ ଉଦ୍‌ବେଶ୍ୟରେ
ଅନେକ ଯାନିଯାତ୍ରା ଓ ଉତ୍ସବମାନ
ଦଶପଲ୍ଲୀ ରାଜା ଆୟୋଜନ
କଲେ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ମହାବୀର ହିନ୍ଦୁ ମାନଙ୍କ

ଠାକୁର କାହାର

ରାତି ପାହାଡ଼ାରୁ ଆଜିକାଳି
ନିତି ଦିନିଆ । ଜୀବନରେ
ଫୁଲେରି କିଛି ନୂଆ ଘଟଣା
ନୁହେଁ । ସହରରେ ଏହାର ମାତ୍ର
ଅଧିକ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ ହେଁ
ଗାଁରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରତଳନ
ହୋଇଗଲାଣି । ସହରରେ ଅଛି
ଜାଗାରେ ଚଳିବାକୁ ପଢ଼ିଆଏ
ତେଣୁ ଫୁଲଗଛିଏ ଲଗାଇବା
ସମସ୍ତଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମ୍ବବ ହୁଏଗନାହିଁ
ମାଝରେ ବିନ୍ଦି ହୋଇ କାମ

ହାଇୟିଲେ ହେଁ ବିଭିନ୍ନ ଖାଲି
ଗା ଗୁଡ଼ିକରେ ଗଛ
ଗାହୋଇଥାଏ ଯାହା ଫୁଲ
ଯାଗାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।
କୁ ଘେରି ଯେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବୃତ୍ତି
ଯାହା ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ପରିଶ୍ରମ କାତର
ହାଇ ଅନ୍ୟର ଜିନିଷଙ୍କୁ କରାଯଭା
ରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଳୋଭିତ
ରିଆଏ ।

କରିବା ପାଇଁ ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ।
ପୂପ, ଦୀପ, ଭୋଗ, ଚନ୍ଦନ ଓ
ପୁଷ୍ପ ଏହିପରି ପଞ୍ଚପୂଜାର ପୂଜା
ହିନ୍ଦୁଧର୍ମରେ ଅବତାରଣା
କରାଯାଇଛି । ତା'ଙ୍କତା ଫୁଲଟିଏ
ଦେଲେ କ'ଣ ଠାକୁର ଭଲ
ଦିଶନ୍ତି ? ତେଣୁ ଭଲମନ୍ଦ ଦିନରେ
ଫୁଲ କିଶିବାକୁ ପଡ଼େ । ଆଉ
ଆଧାରଣ ଦିନରେ ଯେଉଁଠାରୁ
ହେଲେ ଫୁଲ ଯୋଗାତ କରିବାକୁ
ପଢ଼ିଥାଏ । ଯାହାର ଫଳ ସ୍ଵରୂପ

ସେ ନିଜେ ସକାଳୁ ଉଠିଲା
ବେଳକୁ ଫୁଲଟିଏ ନ ପାଇବ
ଦେବେ ଶୁଣ ହେବା ତ
ଆଶ୍ରମ୍ୟଜନକ ନୁହେଁ ।

ଥରେ ଜଣେ
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିଲା ନିଜର ଫୁଲଗଛ
ନର୍ଥିବାରୁ ରାଷ୍ଟ୍ରାକତରୁ_ଫୁଲ
ଡୋଳିବା ପାଇଁ ଝଲି ଝଲି
ଯାଉଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ
ସେହି ବାଗ ଦେଇ ଯାଉଥିବା
ଫଳରେ କୌଣସି କାରଣବଶତଃ

ଦେବ ଜଣା ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରୁ ହୁଏ
ରେଣ୍ଟି ବାବଦରେ ମିଆସାରେପ
କରି ଗାଳିଶୁଳଜ କଲେ । ତାହାକୁ
ଶୁଣି ମହିଳା ଜଣକ ଘରକୁ ପଲାଇ
ଆସିଲେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ
ଅବସ୍ଥାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରାକତରୁ ଗୋଟିଏ
ଗଛ ପାଇ ନିଜ ସ୍ଵର୍ଗ ଜାଗାରେ
ତାଙ୍କୁ ଲାଗାଇଲେ । ତା'ର ଉପଯୁକ୍ତ
ଯତ୍ନ ଫଳରେ ସେ ଗଛ କୁଣ୍ଡରେ
ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏବଂ
ବର୍ଷର ଅନେକ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ
ଫୁଲ ଯୋଗାଇଲା । କିଛିବର୍ଷ ପରେ

ସକାଳୁ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ଫୁଲଟିଏ
ପାଇଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର
ଗୁହକର୍ତ୍ତା ତାଙ୍କର ମନଦ୍ୱଖ ଦେଖି
ଗୋଟିଏ କଥା କହି ବୁଝାଇଲେ ।
ତାହା ଥିଲା ଠାକୁର କାହାର ?
ସେ ତ ସମସ୍ତଙ୍କର । ଯଦି ଆମେ
ଫୁଲ ନ ପାଇଲୁ ତେବେ ଯିଏ
ଫୁଲ ନେଇଥାଉନା କାହାକୁ ସେ
ବି ତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ହିଁ ଦେବ । ତେଣୁ
ଏବେ ଆଉ ମହିଳା ଦୂଃଖ
କରୁନାହାନ୍ତି । କାରଣ ସେ ମଧ୍ୟ

